Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

26 април 2017 година*

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Околна среда — Директива 92/43/ЕИО — Член 6, параграф 3 — Опазване на естествените местообитания — Изграждане на въглищна електроцентрала в Морбург (Германия) — Зони от мрежата „Натура 2000“ по поречието на река Елба нагоре по течението спрямо въглищната електроцентрала — Оценка на въздействието на план или проект върху защитена зона“

По дело C-142/16

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 9 март 2016 г.

Европейска комисия, за която се явяват C. Hermes и E. Manhaeve, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Федерална република Германия, за която се явяват T. Henze и J. Möller, в качеството на представители, подпомагани от W. Ewer, Rechtsanwalt,

ответник,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: M. Ilešič, председател на състава, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (докладчик) и E. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: H. Saugmandsgaard Øe,

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 12 януари 2017 г.,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: немски

Решение

1 С исковата си молба Европейската комисия иска от Съда да установи, че като не е направила точна и пълна оценка на въздействието върху околната среда, преди да разреши изграждането на въглищна електроцентрала в Морбург, в близост до Хамбург (Германия), Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по член 6, параграфи 3 и 4 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 1992 г. стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109, наричана по-нататък „Директивата за местообитанията“).

Правна уредба

2 Първо, четвърто и десето съображение от Директивата за местообитанията гласят следното:

„като има предвид, че опазването, защитата и подобряването на качеството на околната среда, включително запазването на естествените местообитания, както и на дивата флора и фауна са важна цел на [Съюза] от общ интерес, както е посочено в член [191 ДФЕС];

[…]

като има предвид, че състоянието на естествените местообитания на европейската територия на държавите членки се влошава непрестанно и все по-голям брой видове диви животни и растения са сериозно застрашени; като има предвид, че застрашените местообитания и видове представляват част от природното наследство на [Съюза] и тяхната застрашеност често има трансграничен характер и от това следва необходимостта да се вземат мерки на нивото на [Съюза] за тяхното опазване;

[…]

като има предвид, че трябва да бъде направена оценка на плановете и проектите, които могат да имат значителен ефект за целите на опазването, поставени с определянето на дадена територия за защитена“.

3 Член 2, параграф 2 от Директивата за местообитанията гласи:

„Мерките, взети в изпълнение на настоящата директива, имат за цел да запазят или възстановят благоприятното състояние на запазване на естествените местообитания и видовете диви животни и растения от интерес за Общността“.

4 Член 6, параграфи 3 и 4 от Директивата за местообитанията предвижда:

„3. Планове или проекти, които не са непосредствено свързани с управлението на територията или не са необходими за него, но които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително влияние, се подлагат на проверка, за да се оцени въздействието им върху територията от гледна точка на целите на съхраняването на тази територия. При съблюдаване на резултатите от [оценката на] въздействието върху територията и при спазване на разпоредбите на параграф 4 компетентните национални органи одобряват плана или проекта само след като установят, че той няма да има отрицателно влияние върху съответната територията и ако е подходящо, след като са получили мнението на обществеността.

4. Ако даден план или проект трябва да бъде осъществен въпреки негативната оценка на въздействието върху територията поради [императивни съображения] от по-[висш] обществен интерес, включително и такива от социален или икономически характер, и поради липсата на алтернативно решение, държавата членка предприема всички необходими компенсаторни мерки, за да осигури цялостната кохерентност на „Натура 2000“. Държавата членка информира Комисията за приетите от нея компенсаторни мерки.

Ако в съответната област има приоритетен природен тип местообитание и/или приоритетен вид, единствените съображения, които могат да бъдат посочени, са свързаните със здравето на човека или обществената безопасност, с благоприятни въздействия върху околната среда от първостепенно значение или други [императивни съображения] от приоритетен обществен интерес съгласно становището на Комисията“.

5 Директивата за местообитанията има шест приложения; приложение II е озаглавено „Растителни и животински видове от значение за [Съюза], чието съхраняване изисква обявяването на специални защитни зони“.

Обстоятелствата по спора и досъдебната процедура

6 Въглищната електроцентрала в Морбург се намира в района на пристанище Хамбург, на южния бряг на южния ръкав на Елба, която като част от миграционния път на някои риби, а именно речната минога (*Lampetra fluviatilis*), морската минога (*Petromyzon marinus*) и атлантическата сьомга (*Salmo salar*), посочени в приложение II към Директивата за местообитанията, има важна функция за редица зони от мрежата „Натура 2000“, чиито цели за опазване обхващат тези видове и които се намират нагоре по течението спрямо бента в Гестхахт (Германия). Тези зони се намират в провинциите Долна Саксония, Мекленбург-Предна Померания, Саксония-Анхалт, Бранденбург и Саксония, като разстоянието между най-отдалечената от тях и тази централа е приблизително 600 km. На река Елба, между централата в Морбург и зоните от мрежата „Натура 2000“, се намира бентът в Гестхахт.

7 Преди на 30 септември 2008 г. да бъде издадено разрешението за изграждане на централата в Морбург, съгласно германското законодателство относно водите е направена оценка на въздействието на проекта върху околната среда (наричана по-нататък „оценката на въздействието“). При тази оценка се заключава, че разрешението е съвместимо с целите за опазване на зоните от мрежата „Натура 2000“ предвид задължението, поето от стопанисващото обекта лице, да изгради на около 30 km от тази централа, на бента в Гестхахт, втори рибен проход, с който да се компенсират загубите на риба вследствие на функционирането на механизма за охлаждане на централата в Морбург, за който е необходимо да се загребва голямо количество вода (наричан по-нататък „рибният проход“). Освен това в заключението от оценката на въздействието се споменава извършването на мониторинг на няколко етапа, за да се проследи дали тази мярка е ефикасна.

8 Вследствие на две жалби във връзка с оценката на въздействието, на 27 януари 2014 г. Комисията изпраща на Федерална република Германия официално уведомително писмо, в което я упреква в нарушение на член 6, параграфи 3 и 4 от Директивата за местообитанията.

9 Комисията смята, че оценката на въздействието на централата в Морбург върху зоните от мрежата „Натура 2000“, намиращи се нагоре по течението спрямо бента в Гестхахт, е непълна и дори неточна. От една страна, Behörde für Stadtentwicklung und Umwelt der Freien und Hansestadt Hamburg (орган по благоустройството и околната среда на град Хамбург, Германия) неправилно приел рибния проход за мярка за смекчаване на последиците и от друга страна, в оценката на въздействието не били взети предвид кумулативните последици от този и други релевантни проекти.

10 В писмо от 11 април 2014 г. Федерална република Германия оспорва изложените от Комисията твърдения за нарушение и поддържа, че предвиждането на рибния проход трябва да бъде определено като мярка за смекчаване на последиците.

11 На 17 октомври 2014 г. Комисията изпраща мотивирано становище на Федерална република Германия, в което отново излага твърдения за нарушение на член 6, параграфи 3 и 4 от Директивата за местообитанията.

12 С писмо от 15 декември 2014 г. Федерална република Германия потвърждава застъпената от нея преди това позиция.

13 Като смята, че Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по член 6, параграфи 3 и 4 от Директивата за местообитанията, на 9 март 2016 г. Комисията предявява иска по настоящото дело.

По иска

По първото твърдение — нарушение на член 6, параграф 3, второ изречение от Директивата за местообитанията

Доводи на страните

14 С първото твърдение за нарушение Комисията упреква Федерална република Германия, че е нарушила член 6, параграф 3, второ изречение от Директивата за местообитанията, като е издала разрешението от 30 септември 2008 г. Експлоатацията на централата в Морбург имала отрицателни последици за редица зони от мрежата „Натура 2000“, намиращи се нагоре по течението спрямо бента в Гестхахт. По-специално голям брой риби, посочени в приложение II към Директивата за местообитанията, умирали поради загребването на вода за охлаждане в района на централата в Морбург.

15 Комисията твърди най-напред, че не е релавентен фактът, че централата в Морбург не е в зоните от мрежата „Натура 2000“, намиращи се нагоре по течението спрямо бента в Гестхахт. Тази институция посочва, че не може да се смята, че само поради смъртта на рибите е нарушен член 6, параграф 3, второ изречение от Директивата за местообитанията, но че за сметка на това такова нарушение може да се констатира поради последиците от загубата на риба за запасите в зоните от мрежата „Натура 2000“, намиращи се нагоре по течението спрямо бента в Гестхахт.

16 Комисията оспорва заключението от оценката на въздействието, в която не се посочвало, че рибният проход можел да предотврати или ограничи отрицателните последици от експлоатацията на централата в Морбург, а само, че с него можело съответно да се компенсират тези последици, като се позволявало на други риби вместо убитите или ранените да преминат през бента в Гестхахт.

17 Освен това според Комисията такава оценка не е съвместима с практиката на Съда, установена в решение от 15 май 2014 г., Briels и др. (C-521/12, EU:C:2014:330). Дори да се предположело, че с рибния проход може да се увеличат запасите от видовете мигриращи риби, той не позволявал да бъде спасена популацията от риби, които са в период на миграция или размножаване.

18 Комисията добавя, че в разрешението от 30 септември 2008 г. изрично се признава, че не е сигурно какви ще са последиците от предвиждането на втори рибен проход до бента в Гестхахт.

19 На последно място, според Комисията заключенията и експертните доклади, представени от Федерална република Германия за периода 2011—2014 г. и отнасящи се до съображенията, на които се основава оценката на въздействието, не са релевантни, тъй като са изготвени след тази оценка и след издаването на разрешението от 30 септември 2008 г. Федерална република Германия не представила и доказателство за развитието на запасите в съответните зони от мрежата „Натура 2000“, за да удостовери евентуалната ефективност на рибния проход.

20 Федерална република Германия оспорва твърдението за наличие на неизпълнение на задължения. Тя поддържа, че не е налице значително влияние по смисъла на член 6, параграф 3, първо изречение от Директивата за местообитанията. Още на етапа на анализа на последиците в рамките на предварителната оценка, направена в процедурата, приключила с издаване на разрешението от 30 септември 2008 г., било констатирано, че можело да се очаква да умрат много малък брой риби.

21 Според тази държава членка смъртта на определен брой риби от различни видове поради загребването на вода за охлаждане на централата в Морбург не води до разрушаване на местообитанията в зоните от мрежата „Натура 2000“, най-отдалечените от които се намират на няколкостотин километра от тази централа. Държавите членки на практика не можели да установят всички предвидими последици от някои мерки за отдалечените зони от мрежата „Натура 2000“.

22 Във връзка с последиците от рибния проход тази държава членка смята, че разрешението от 30 септември 2008 г. е надеждна гаранция, че през прохода преминават нагоре по течението поне толкова риби от видовете, посочени в приложение II към Директивата за местообитанията, колкото са убити в района на централата в Морбург вследствие на загребването на вода за охлаждане. Биологичните характеристики на убитите и на преминаващите нагоре по течението риби били идентични, поради което не се променяла популацията в зоните от мрежата „Натура 2000“, намиращи се нагоре по течението спрямо бента в Гестхахт.

23 Що се отнася до видовете риби, посочени в приложение II към Директивата за местообитанията, тази държава членка смята, че те не попадат в приложното поле на член 6 от посочената директива. За предвидената в този член защита на местообитанията били от решаващо значение само целите за опазване на зоните от мрежата „Натура 2000“ и следователно фактът, че не се променяла структурата на популацията в защитената зона.

24 Федерална република Германия твърди, че органът, до който е подадена молбата за разрешение, е взел за отправна точка най-неблагоприятните хипотези, като освен това е обусловил въвеждането в експлоатация на постоянното охлаждане с представянето на доказателства за действителните практически ползи от рибния проход — доказателства, които са били представени през периода 2011—2014 г. Всъщност, видно от експертния доклад от 15 януари 2014 г., умирали много малък брой от съответните риби, а други успявали да преминат нагоре по течението до защитените зони благодарение на рибния проход.

25 Що се отнася до управлението на риска, Федерална република Германия твърди, че разрешението от 30 септември 2008 г. съдържа едновременно прогнозни данни и данни от превантивно наблюдение, като обхваща и процедури, позволяващи в бъдеще да бъде намалено използваното количество вода за охлаждане, доколкото това е необходимо за опазване на съответните видове.

26 Що се отнася до заключенията и експертните доклади за периода 2011—2014 г., Федерална република Германия смята, че те трябва да бъдат взети предвид при разглеждане на предявения по настоящото дело иск за установяване на неизпълнение на задължения, тъй като

определеният в мотивираното становище срок изтича на 16 декември 2014 г. Според нея тези доклади са релевантни, доколкото изготвянето им е възложено към момента на издаване на разрешението от 30 септември 2008 г. и поради това те са част от оценката на въздействието.

27 Тази държава членка посочва още, че въвеждането в експлоатация на постоянното охлаждане е обусловено от представянето на доказателства за ефективността на рибния проход. Тези доказателства са представени със заключенията за периода 2011—2014 г. Прогнозите относно ефективността на мярката за смекчаване на вредите посредством рибния проход се основавали на прогнозен модел на два етапа, а именно, от една страна, прогнози вследствие на планирането на проекта и окончателното му одобряване и от друга страна, заключения, които трябва да се направят вследствие на мониторинга.

28 На последно място, Федерална република Германия уточнява, че рибният проход функционира от август 2010 г., но че същинското загребване на вода е започнало едва след успешното провеждане на мониторинга, а именно през март 2015 г.

Съображения на Съда

29 В самото начало следва да се отбележи, че фактът, че проектът, чиято екологична оценка се оспорва, не се осъществява в съответните зони от мрежата „Натура 2000“, а на съществено разстояние от тях, нагоре по течението на Елба, в никакъв случай не води до неприложимост на изискванията по член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията. Всъщност, както следва от текста на тази разпоредба, предвиденият в нея механизъм за опазване на околната среда се прилага за всички „планове и проекти, които не са непосредствено свързани с управлението на територията или не са необходими за него, но […] могат да окажат значително влияние“ върху тази територия.

30 В случая, видно от предоставената на Съда преписка, механизмът за охлаждане на централата в Морбург може да окаже значително влияние върху видовете риби, посочени в приложение II към Директивата за местообитанията и защитени в съответните зони от мрежата „Натура 2000“.

31 Всъщност в направената от германските органи оценка на въздействието се посочва, че смъртта на риби от разглежданите три вида, посочени в приложение II към Директивата за местообитанията, която се дължи на загребването на вода от миграционния им коридор за охлаждане на централата в Морбург, засяга размножаването на тези видове в посочените защитени зони. В оценката се отбелязва по-конкретно, че съществува висок риск за далекомигриращите видове, каквито са речната минога, морската минога и атлантическата сьомга.

32 Предвид така направената оценка на въздействието германските органи са можели да дадат съгласието си за проекта за изграждане на централата в Морбург, без да нарушат член 6, параграф 3, второ изречение от Директивата за местообитанията, „само след като са се уверили, че той няма да накърни целостта на съответн[ите] зон[и]“.

33 Всъщност, както Съдът вече е постановил, компетентните национални органи разрешават извършването на дейност, чието въздействие подлежи на оценка, само когато са се уверили, че тя няма да увреди целостта на защитената зона. Такава е хипотезата, когато от научна гледна точка не съществува никакво основателно съмнение относно липсата на такива последици (вж. в този смисъл решение от 8 ноември 2016 г., Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, т. 42 и цитираната съдебна практика).

34 За да се уверят, че проектът за изграждане на централата в Морбург няма да накърни целостта на съответните зони от мрежата „Натура 2000“, германските органи е трябвало да вземат предвид включените в проекта мерки за защита. В това отношение съгласно постоянната съдебна практика спазването на принципа на предпазните мерки при прилагането на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията изисква от компетентния национален орган да държи по-специално сметка за включените в този проект мерки за защита, насочени към предотвратяване или ограничаване на евентуалните преки вредоносни последици, така че да се увери, че той няма да засегне целостта на защитената зона (решения от 15 май 2014 г., Briels и др., C-521/12, EU:C:2014:330, т. 28 и от 21 юли 2016 г., Orleans и др., C-387/15 и C-388/15, EU:C:2016:583, т. 54).

35 В случая следва да се отбележи, че видно от предоставената на Съда преписка, в допълнение към други мерки, с които се цели предотвратяване на отрицателните последици от загребването на вода, като инсталирането на съоръжение за насочване на рибата, връщането на рибата и ограничаването на дейността на централата в Морбург при критично за рибите съдържание на кислород, в района на бента в Гестхахт е направен рибен проход.

36 Проходът позволявал да бъдат увеличени запасите от мигриращи риби, като давал възможност на тези риби да стигнат по-бързо до зоните за размножаване в средното или горното течение на Елба. Увеличението на запасите компенсирало загубите в района на централата в Морбург и поради това не се оказвало значително влияние върху целите за опазване на зоните от мрежата „Натура 2000“, намиращи се нагоре по течението спрямо тази централа.

37 При все това, видно от оценката на въздействието, в нея не са направени окончателни изводи относно ефективността на рибния проход, а само е уточнено, че ефективността може да бъде потвърдена едва след няколко години мониторинг.

38 Поради това се налага изводът, че макар рибният проход да е създаден с цел ограничаване на преките съществени последици за зоните от мрежата „Натура 2000“, намиращи се нагоре по течението спрямо централата в Морбург, към момента на издаване на разрешението той не може да гарантира, в комбинация с другите посочени в точка 35 от настоящото решение мерки, че няма основателно съмнение, че централата може за засегне целостта на зоната по смисъла на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията.

39 Доводите на Федерална република Германия във връзка с управлението на риска и заключенията за периода 2011—2014 г. не могат да оборят този извод.

40 В това отношение съгласно съдебната практика предвиденият в член 6, параграф 3, второ изречение от Директивата за местообитанията критерий за одобрение включва принципа на предпазните мерки и позволява ефикасно да се предотврати отрицателното въздействие върху целостта на защитените зони, дължащо се на разглежданите планове или проекти. По-малко строг критерий за одобрение от разглеждания в случая не би могъл да гарантира толкова ефикасно постигането на целта за защита на зоните, към която се стреми споменатата разпоредба (решение от 21 юли 2016 г., Orleans и др., C-387/15 и C-388/15, EU:C:2016:583, т. 53 и цитираната съдебна практика).

41 По отношение на прогнозите, на които се основава оценката на въздействието, следва да се отбележи, че заключенията за периода 2011—2014 г. са представени от Федерална република Германия след издаването на разрешението от 30 септември 2008 г.

42 В това отношение следва да се припомни, че липсата на основателно съмнение от научна гледна точка относно отсъствието на вредоносни последици за целостта на съответната зона трябва да бъде установена именно към датата на приемане на решението, с което се разрешава осъществяването на проекта (решение от 26 октомври 2006 г., Комисия/Португалия, C-239/04, EU:C:2006:665, т. 24 и цитираната съдебна практика).

43 Що се отнася до осъществявания на няколко етапа мониторинг, той също не е достатъчен, за да гарантира изпълнението на задължението по член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията.

44 Всъщност, от една страна, както изтъква Комисията в хода на съдебното заседание, без държавата членка ответник да оспорва твърденията ѝ в това отношение, резултатите от този мониторинг може и да не са релевантни, например ако измерванията са направени в периоди, в които централата в Морбург не използва механизма за постоянно охлаждане. От друга страна, се цели само да се установи колко риби са успели да преминат бента в Гестхахт през рибния проход. Поради това този мониторинг не може да гарантира, че посредством рибния проход ще бъде предотвратено засягането на целостта на защитените зони.

45 От посоченото следва, че като е разрешила проекта за изграждане на централата в Морбург на река Елба въз основа на оценка на въздействието, при която се заключава, че няма да бъде засегната целостта на зоните от мрежата „Натура 2000“, Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по член 6, параграф 3, второ изречение от Директивата за местообитанията.

По второто твърдение — нарушение на член 6, параграф 3, второ изречение от Директивата за местообитанията поради неразглеждане на кумулативните последици от този и други проекти

Доводи на страните

46 Според Комисията е извършено и друго нарушение на член 6, параграф 3, второ изречение от Директивата за местообитанията, тъй като администрацията на град Хамбург е издала разрешението от 30 септември 2008 г., без при оценката на въздействието на централата в Морбург да вземе предвид възможните кумулативни последици от наличието на помпената централа в Гестхахт и от водноелектрическата централа на течаща вода на бента в Гестхахт, за която също е поискано разрешение за изграждане и експлоатация.

47 Що се отнася до помпената централа в Гестхахт, Комисията отбелязва, че тя съществува от 1958 г. и че не разполага с особени съоръжения за защита на видовете риби. Федерална република Германия представя едва през 2014 г. експертен доклад, за да докаже, че посочената помпена централа не застрашава съответните видови мигриращи риби.

48 Според Комисията не е релевантен фактът, че помпената централа в Гестхахт е изградена преди изтичането на срока за транспониране на Директивата за местообитанията, тъй като разпоредбите на член 6, параграф 3 от тази директива не се отнасят само до плановете и проектите, одобрени или осъществени след срока за транспонирането ѝ.

49 Що се отнася до водноелектрическата централа на течаща вода на бента в Гестхахт, за изграждането и експлоатацията на която е подадена молба за разрешение на 22 май 2008 г., Комисията смята, че тя също е трябвало да бъде взета предвид при разглеждане на кумулативните последици от централата в Морбург и от други проекти. Според Комисията,

макар посочената молба да е била оттеглена през 2010 г., последиците от водноелектрическата централа на течаща вода за популацията на мигриращите риби са могли да бъдат предвидени към момента на издаване на разрешението от 30 септември 2008 г.

50 Федерална република Германия твърди най-напред, че помпената централа в Гестхахт не е трябвало да бъде взета предвид при оценка на въздействието, тъй като вече е съществувала към датата на приемане на Директивата за местообитанията; в това отношение тя се позовава на решение на Съда от 14 януари 2016 г., Grüne Liga Sachsen и др. (C-399/14, EU:C:2016:10, т. 58 и 59).

51 На следващо място, във връзка с водноелектрическата централа на течаща вода на бента в Гестхахт тази държава членка смята, че тя не е трябвало да бъде взета предвид като „друг проект“, тъй като за нея от самото начало не е можело да бъде издадено разрешение.

52 По този въпрос Федерална република Германия изтъква, че такъв проект не е можело да бъде разрешен без намесата на Vattenfall Europe AG, понастоящем Vattenfall GmbH. Съгласно германското право лицето, което възнамерява да експлоатира бъдеща водноелектрическа централа на течаща вода, трябва задължително да получи съгласието на собственика на съответните води, а в случая това е германската федерална държава.

53 При все това на 22 май 2008 г. молба за изграждане на водноелектрическа централа на течаща вода подало не Vattenfall Europe или трето ползващо се лице, а Wirtschaftsbetriebe Geesthacht GmbH, което, противно на Vattenfall Europe, нямало право на ползване върху земята и съоръженията на бента в Гестхахт, необходими за изграждането на водноелектрическа централа на течаща вода.

54 Поради това в писмо от 26 май 2008 г. отговарящият за одобрението на плановете орган на област Херцогство Лауенбург (Германия) уточнил, че поради липсата на интерес от решение по същество, той нямало да открие процедура за одобрение на плана, докато Vattenfall Europe не даде съгласието си за изграждането на водноелектрическата централа на течаща вода. На 20 юни 2008 г. Vattenfall Europe посочило, че няма да прехвърли на молителя правото си на ползване. Впоследствие отговарящият за одобрението на плановете орган в крайна сметка не открил процедура за одобрение на водноелектрическата централа на течаща вода.

55 Федерална република Германия посочва още, че молбата за изграждане и експлоатация на тази централа е оттеглена едва през 2010 г., тъй като отговарящият за одобрението на плановете орган искал да избегне постановяването на отказ и трябвало да убеди молителя сам да оттегли молбата си.

Съображения на Съда

56 С второто твърдение за нарушение, което се подразделя на две части, Комисията упреква германските органи, че не са оценили кумулативните последици от централата в Морбург и от помпената централа в Гестхахт и водноелектрическата централа на течаща вода на бента в Гестхахт за обезпокояването в защитените зони на някои видове риби като речната минога, морската минога и атлантическата сьомга.

57 Съгласно постоянната съдебна практика подходящата оценка на въздействието върху съответната територия, която трябва да бъде извършена съгласно член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, предполага, че като се вземат предвид най-добрите научни достижения в тази област, трябва да се очертаят всички аспекти на плана или проекта, които

поотделно или във взаимодействие с други планове или проекти могат да засегнат целите за опазване на тази територия (решение от 14 януари 2016 г., Grüne Liga Sachsen и др., C-399/14, EU:C:2016:10, т. 49 и цитираната съдебна практика).

58 Във връзка с това твърдение в първата му част, отнасяща се до помпената централа в Гестхахт, от предоставената на Съда преписка следва, че тази централа е изградена през 1958 г. нагоре по течението спрямо бента в Гестхахт и в пряко съседство с него.

59 От една страна, както бе припомнено в точка 42 от настоящото решение, именно датата на приемане на решението, с което се разрешава осъществяването на даден проект, трябва да бъде взета предвид при оценката на кумулативните последици от този и от друг проект, който може да окаже значително влияние върху определена зона (вж. в този смисъл решение от 26 октомври 2006 г., Комисия/Португалия, C-239/04, EU:C:2006:665, т. 24 и цитираната съдебна практика).

60 От друга страна, следва да се отбележи, че за разлика от делото, по което е постановено решение от 14 януари 2016 г., Grüne Liga Sachsen и др. (C-399/14, EU:C:2016:10), в настоящото дело не става въпрос за последваща проверка на въздействието на помпената централа в Гестхахт, която съществува от 1958 г., а за това тя да бъде взета предвид при оценката на въздействието на друг проект, в случая този за централата в Морбург.

61 При все това член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията изисква при оценка на кумулативното въздействие националните органи да вземат предвид всички проекти, които в комбинация с проекта, за който се иска разрешение, могат да окажат значително влияние от гледна точка на преследваните с тази директива цели, макар проектите да са били осъществени преди датата на транспонирането ѝ.

62 Всъщност при оценката на въздействието по член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията не може да не бъдат взети предвид проекти, които, както помпената централа в Гестхахт, могат в комбинация с проекта, за който се извърша такава оценка, да доведат до влошаване на състоянието или обезпокояване на мигриращите риби в реката, а оттам и до влошаване на състоянието на съответната зона от гледна точка на преследваните с посочената директива цели.

63 От изложените по-горе съображения следва, че като не е оценила надлежно кумулативните последици от централата в Морбург и от помпената централа в Гестхахт, Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията.

64 Що се отнася до това твърдение във втората му част, Комисията упреква Федерална република Германия, че при оценка на съответните кумулативни последици не е взела предвид водноелектрическата централа на течаща вода на бента в Гестхахт, с мотива че предвид германската правна уредба не е имало вероятност да бъде разрешено изграждането и експлоатацията на тази централа. Съгласно германското право, за да бъде одобрен проект, било необходимо молителят да има право на ползване върху водата и земята в района на въпросния бент.

65 В това отношение, видно от предоставената на Съда преписка, молбата за изграждане на водноелектрическата централа на течаща вода на бента в Гестхахт е подадена от дружество, което няма право на ползване върху водата на този бент, нито върху земята или съоръженията в района на бента.

66 От преписката следва също, че съгласно законодателството относно водите процедурата по одобрение на плановете е нямало да бъде открита, докато Vattenfall Europe, което е носител на правото на ползване върху водата и земята в района на бента в Гестхахт, и федералните органи

за водите и плаването не посочат, че този проект не засяга други права. Впоследствие обаче Vattenfall Europe е заявило, че няма да даде необходимото съгласие за изграждане на водноелектрическата централа на течаща вода.

67 При това положение се налага изводът, че няма „друг проект“ по смисъла на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията за водноелектрическа централа на течаща вода в района на бента в Гестхахт. Ето защо разглежданото твърдение не може да бъде прието във втората му част.

По третото твърдение — нарушение на член 6, параграф 4 от Директивата за местообитанията поради неразглеждане на предвидените в тази разпоредба условия

Доводи на страните

68 Комисията смята, че администрацията на град Хамбург е издала разрешение въз основа на неправилна оценка на въздействието и поради това не се е съобразила с изискванията по член 6, параграф 4 от Директивата за местообитанията в процедурата за издаване на разрешението от 30 септември 2008 г.

69 В това отношение тя смята, че администрацията на град Хамбург е трябвало да търси алтернативи на постоянното охлаждане. Например, като алтернатива на постоянното охлаждане, която щяла да има по-малко вредоносно въздействие върху съответните зони от мрежата „Натура 2000“, в централата в Морбург можело впоследствие да се изгради хибридна охладителна кула. Изграждането на тази кула щяло да бъде посилно от икономическа гледна точка или можело да се изиска от съответното предприятие от момента на издаване на разрешението.

70 Федерална република Германия смята, че не следва да се разглежда дали са изпълнени условията за разрешаване на проекта по член 6, параграф 4 от Директивата за местообитанията, тъй като администрацията на град Хамбург се е основала на принципното положение, че централата в Морбург не засяга значително целостта на зоните от мрежата „Натура 2000“, намиращи се нагоре по течението на реката.

Съображения на Съда

71 Съгласно член 6, параграф 4 от Директивата за местообитанията, ако даден план или проект трябва да бъде осъществен поради императивни съображения от по-висш обществен интерес и поради липсата на алтернативно решение, въпреки негативната оценка на въздействието, направена съгласно член 6, параграф 3 от посочената директива, съответната държава членка предприема всички необходими компенсаторни мерки, за да осигури цялостната кохерентност на „Натура 2000“.

72 В случая, като се има предвид, че компетентният орган е заключил, че няма да бъде засегната целостта на зоната по смисъла на член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, няма основание да се разглежда третото твърдение, изложено в предявения от Комисията иск за неизпълнение на задължения, а именно нарушение на член 6, параграф 4 от посочената директива.

73 Поради това следва да се заключи, че като не е направила точна и пълна оценка на въздействието върху околната среда, преди да разреши изграждането на централата в Морбург, Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по член 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията.

По съдебните разноски

74 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. При все това съгласно параграф 3, първо изречение от посочения член Съдът може да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания. Тъй като както Комисията, така и Федерална република Германия частично са загубили делото, те следва да бъдат осъдени да понесат направените от тях съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) Като не е направила точна и пълна оценка на въздействието върху околната среда, преди да разреши изграждането на въглищната електроцентрала в Морбург, в близост до Хамбург (Германия), Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна.

2) Отхвърля иска в останалата му част.

3) Всяка от страните понася направените от нея съдебни разноски.

Подписи